

Turinys

Vietoj pratarmės	7
„Atsigręžti jis bijojo...“	8
„Mano pirma ir paskutinė cigaretė...“	9
„Močiutė meldėsi... Ji prašė, kad mano siela sugrižtų...“	12
„Jie gulėjo ant anglių rausvi...“	13
„O aš vis tiek noriu mamos...“	15
„Tokie gražūs vokiški žaislai...“	18
„Viena sauja druskos... Viskas, kas liko iš mūsų namų...“	22
„Ir pabučiavau vadovėlyje visus portretus...“	25
„Rankomis jas rinkau... Jos baltos baltos...“	27
„Noriu gyventi! Noriu gyventi!..“	28
„Pro sagos kilpelę...“	29
„Tik mamos riksmą girdėjau...“	32
„Mes grodavome, o kareiviai verkdamo...“	34
„Kapinėse mirusieji gulėjo paviršiuje... Tarsi dar kartą užmušti...“	36
„Ir supratau – tai tėvas... Man drebėjo keliai...“	37
„Užsimerk, sūneli... nežiūrėk...“	39
„Broliukas verkia todėl, kad jo nebuvo, kai buvo tėtis...“	42
„Pirmoji atėjo ta mergaitė...“	43
„Aš – tavo mama...“	45
„Prašome: ar galim išlaižyti?..“	46
„...dar pusę šaukštuko cukraus“	47
„Nedek, nameli! Nedek, nameli!..“	50
„Ji atėjo su baltu chalatu, kaip mama...“	52
„Tetulyte, paimkite mane ant kelių...“	53

„...ir ėmė sūpuoti, kaip lėlę“	54
„Man jau nupirko elementorių...“	56
„...ir ne jaunikiai, ir ne kareiviai“	63
„Kad bent vienas sūnelis liktų...“	64
„Ir šluostosi rankove ašaras...“	66
„Jis kybojo ant virvutės kaip vaikas...“	68
„Dabar būsite mano vaikai...“	70
„Mes bučiuodavome joms rankas...“	71
„Žiūrėjau į juos mažos mergaitės akimis...“	72
„Mūsų mama nesišypsojo...“	74
„Negalėjau priprasti prie savo vardo...“	75
„Jo palaidinė buvo šlapia...“	76
„Tarsi ji būtų išgelbėjusi jo dukrą...“	78
„Į būrį mane nešė ant rankų... Man viskas buvo atmušta – nuo pėdų iki viršugalvio...“	80
„O kodėl aš toks mažas?..“	83
„Juos traukė žmogaus kvapas...“	84
„Kodėl jie šaudė į veidą? Mano mama buvo tokia graži...“	86
„Prašai, kad tave nušaučiau...“	89
„O aš net skarelės neryšiu...“	93
„Gatvėje nėra su kuo žaisti...“	95
„Atversiu naktį langą... Ir atiduosiu vėjui lapelius...“	97
„Kaskite čia...“	102
„Senelį palaidojome po langu...“	103
„...dar kastuvais paplojo, kad būtų dailu“	104
„Nusipirksiu suknelę su kokarda...“	106
„Kaip mirė, jeigu šiandien nešaudė?..“	108
„Todėl, kad mes – mergaitės, o jis – berniukas...“	113

„Tu man ne brolis, jei žaidi su vokietukais...”	115
„Mes net pamiršome tą žodį...”	120
„Jums reikia važiuoti į frontą, o jūs įsimylėjote mano mamą...”	124
„Paskutinėmis akimirkomis jie šaukė savo vardus...”	129
„Keturiese įsikinkėme į tas rogutes...”	130
„Tie du berniukai tapo lengvučiai kaip žvirbliai...”	132
„Drovėjausi, kad mano bateliai mergaitiški...”	134
„Rėkiau ir rėkiau... Negalėjau liautis...”	138
„Visi susikibę už rankų...”	140
„Net nežinojome, kaip laidojama... O čia kažin kaip atsiminėme...”	142
„Surinko į pintinėle...”	143
„Kačiukus jie išnešė iš trobos...”	145
„Įsimink: Mariupolis, Parko 6...”	147
„Girdėjau, kaip jam sustojo širdis...”	148
„Pabėgau į frontą paskui seserį, vyresniąją seržantę Verą Redkiną...”	151
„Į tą pusę, kur teka saulė...”	152
„Balti marškiniai tamsoje toli matosi...”	155
„Ant švarių grindų, kurias ką tik buvau išplovusi...”	157
„Ar Dievas į visa tai žiūrėjo? Ir ką jis galvojo...”	159
„O platusis pasaulis – begaliniai gražus...”	160
„Atnešdavo ilgų, plonų saldainių... Panašių į pieštukus...”	164
„Skrynutė buvo kaip tik jo ūgio...”	165
„Bijojau išvysti tą sapną...”	166
„Norėjau būti mamos vienturtė... Ir kad mama mane lepintų...”	167

„O jie neskeno, tarsi sviedinukai...“	168
„Įsiminiau mėlyną mėlyną dangų... Ir mūsų lėktuvus tame danguje...“	172
„Kaip prinokę moliūgai...“	173
„Mes valgėme... parką“	175
„Kas verks, tą nušausim...“	178
„Mamytė ir tėvelis – aukso žodžiai...“	179
„Atnešė ją gabalėliais...“	181
„Pas mus kaip tik išsiriti viščiukai... Bijojau, kad juos užmuš...“	183
„Kryžių karalius... Būgnų karalius...“	184
„Didelė šeimos nuotrauka...“	187
„Tai bent bulbaičių jums į kišenes įbersiu...“	188
„Ma-ma ma-la...“	189
„Jis davė man kubanką su raudona juostele...“	191
„Ir šaunu į viršų...“	194
„Į pirmą klasę mama mane nešdavo ant rankų...“	195
„Šuneli, mielasis, atleisk... Šuneli, mielasis, atleisk...“	197
„Tai ne mano dukra! Ne ma-a-ano!“	200
„Argi mes – vaikai? Mes buvome vyrai ir moterys...“	201
„Neatiduok svetimam dėdei tėčio kostiumo...“	203
„Naktimis verkdavau: kur mano linksmuolė mama?...“	204
„Jis neleidžia man išskristi...“	205
„Visi norėjo pabučiuoti žodį „pergalė“ ...“	206
„Su marškiniais iš kario palaidinės...“	207
„Papuošiau ją raudonais gvazdikais...“	208
„Ilgai laukiau mūsų tėvuko... Visą savo gyvenimą...“	211
„Prie tos ribos... prie to krašto...“	212